

การประเมินหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ธนบุรี
โดยใช้รูปแบบการประเมิน CIPP Model
An Evaluation of the School Based Curriculum of Suankularb
Wittayalai Thonburi Using the CIPP Model

ประจักษ์ น้อยเหนือ, ศราวุธ รัตนปัญญา, สุชาร์ตน์ ดิสำ
Prajak Noinuay, Sarayut Rattanapanya, Sucharat Diskum
โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ธนบุรี, กรุงเทพมหานคร
Suankularb Wittayalai Thonburi School, Bangkok, Thailand
E-mail: 0213@mws.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ธนบุรี โดยใช้รูปแบบการประเมิน CIPP Model ประกอบด้วยด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ประกอบด้วยผู้บริหารโรงเรียน 5 คน คณะกรรมการสถานศึกษา 15 คน ครูผู้สอน 108 คน นักเรียน 341 คน ผู้ปกครอง 341 คน รวม 810 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ธนบุรีมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านปัจจัยนำเข้ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านบริบท ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิตมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: การประเมินหลักสูตรสถานศึกษา, รูปแบบซีปปี้ (CIPP Model)

Abstract

The purposes of this research were to evaluate the school-based curriculum which concentrates on aspects of context, input, process, and product by using CIPP evaluation model. The samples of 810 were consisted of 5 school administrators, 15 school committees, 108 teachers, 341 students, and 341 parents. The research instruments were questionnaires, and interviewing forms. The data were analyzed by percentage (%), mean ($\bar{x}$), standard deviation (S.D.), and content analysis.

ได้รับบทความ: 21 กุมภาพันธ์ 2566; แก้ไขบทความ: 17 มีนาคม 2566; ตอรับตีพิมพ์: 23 มีนาคม 2566

Received: February 21, 2023; Revised: March 17, 2023; Accepted: March 23, 2023

The research results found that:

The school-based curriculum of Suankularb Wittayalai Thonburi was considered appropriate at the high level. Moreover, regarding to aspects, the aspect of input was considered appropriate at the highest, the aspects of context the aspects of process, and product were considered appropriate at the high level.

Keywords: An Evaluation of the School-based Curriculum, CIPP Model

1. บทนำ

การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของวิทยาการด้านต่าง ๆ ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ การเมืองและสังคมเป็นอย่างมาก เพราะความรู้และค่านิยมของสังคมเปลี่ยนไปตามกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลก ทุกภาคส่วนจึงเร่งปรับตัวเพื่อรับการเปลี่ยนแปลง การศึกษาจึงมีความสัมพันธ์ต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างเป็นพลวัตที่จะต้องเร่งปรับปรุงและพัฒนาให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงของสังคมและความเจริญก้าวหน้าในทุกด้าน ดังที่ Beauchamp (1981: 28) และสิทธิพล อัจฉินทร์ (2561: 2) กล่าวว่า การจัดการศึกษาที่มีคุณภาพช่วยตอบสนองความต้องการของผู้เรียน สังคม และความเปลี่ยนแปลงของโลกได้ องค์ประกอบสำคัญของระบบการศึกษาที่มีคุณภาพคือ หลักสูตร เพราะหลักสูตรเปรียบเสมือนแผนแม่บทที่เป็นตัวกำหนดแนวปฏิบัติในการจัดการเรียนการสอนทั้งในภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ เพื่อให้สามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ และส่งผลให้ผู้เรียนบรรลุตามจุดหมายของหลักสูตรที่กำหนดไว้

การพัฒนาหลักสูตรให้มีความทันสมัย และตรงกับความต้องการของสังคมนั้น จำเป็นต้องมีการประเมินหลักสูตร เพราะหลักสูตรที่มีคุณภาพเมื่อนำไปใช้ต้องมีการประเมินอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ได้ข้อมูลย้อนกลับในการแก้ไขปรับปรุง สอดคล้องกับแนวคิดของ สุรวีร์ เพียรเพชรเลิศ (2561: 37) ระบุว่า การประเมินหลักสูตรทำให้ทราบถึงคุณค่าของหลักสูตร เพื่อที่จะนำมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรต่อไป

ประเทศไทยมีการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรอันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงนโยบายทางการศึกษา ซึ่งปัจจุบันมีหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) ที่มีความชัดเจน เหมาะสมทั้งเป้าหมายของหลักสูตร ทั้งจุดเน้นในการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน และกระบวนการนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติ อีกทั้งดำเนินการประเมินหลักสูตรมาอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ ดังจะเห็นได้จากการที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานร่วมกับคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ประเมินผลการใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

พุทธศักราช 2551 เพื่อนำผลมาพัฒนาหลักสูตร พัฒนาผู้เรียน และจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลให้สอดคล้องกับการพัฒนาหลักสูตรในศตวรรษที่ 21 (มาเรียม นิลพันธุ์ และคณะ, 2558: 26) อีกทั้งยังเปิดโอกาสให้สถานศึกษาทุกแห่งสามารถเพิ่มเติมเวลาเรียน พัฒนารายวิชาได้ตามความพร้อมและจุดเน้นของแต่ละพื้นที่ เรียกว่า “หลักสูตรสถานศึกษา” ซึ่งมีความสำคัญต่อการพัฒนาผู้เรียนในทุก ๆ ด้าน หลักสูตรนี้จะชี้แนะให้ผู้บริหารสถานศึกษา ครูอาจารย์ ตลอดจนผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาให้สามารถจัดมวลประสบการณ์ให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองในด้านความรู้ทักษะ คุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์จนบรรลุผลตามจุดหมายของการจัดการศึกษา (วัฒนาพร ระเบียบทุกข์, 2545: 3)

หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ธนบุรี ได้ประกาศใช้หลักสูตรตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ตั้งแต่ปีการศึกษา 2553 ซึ่งเป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2542 หมวด 4 มาตรา 27 และใช้หลักสูตรสถานศึกษาเป็นเวลา 12 ปีการศึกษา และมีการพัฒนาหลักสูตรมาอย่างต่อเนื่องถึงปีการศึกษา 2563 จึงควรให้มีการประเมินหลักสูตรเพื่อหาข้อสรุปและเสนอแนวทางที่เหมาะสมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้มีคุณภาพ เพราะหลักสูตรที่เป็นปัจจุบันจะต้องมีการประเมินหลักสูตรอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งเป็นสาระสำคัญส่วนหนึ่งของแนวนโยบายและแนวปฏิบัติในการประกันคุณภาพการศึกษาของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ที่ได้เสนอแนะว่าในการใช้หลักสูตรนั้นสถานศึกษามีความจำเป็นจะต้องทำการประเมินหลักสูตร (Curriculum evaluation) โดยการติดตามความก้าวหน้าของการใช้หลักสูตร ตรวจสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้และความสำเร็จของการใช้หลักสูตรเพื่อเป็นข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) ในการปรับปรุงหลักสูตร

ผู้วิจัยตระหนักถึงความสำคัญของการประเมินหลักสูตรทั้งระบบเพื่อเป็นการตรวจสอบประสิทธิภาพ และเพื่อวิเคราะห์อุปสรรคต่าง ๆ จึงทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับรูปแบบการประเมินการใช้หลักสูตรพบว่า รูปแบบประเมินหลักสูตรในปัจจุบันมีหลายรูปแบบที่ใช้กันอย่างแพร่หลาย เช่น รูปแบบการประเมิน Stake รูปแบบการประเมิน CIPP Model รูปแบบการประเมิน Tyler รูปแบบการประเมิน Puissance Technique และรูปแบบการประเมิน Hammond โดยเฉพาะรูปแบบการประเมินหลักสูตรที่ช่วยในการตัดสินใจ (Decision-Making Model) ตามแนวคิดของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam) CIPP Model ถือได้ว่าเป็นอีกรูปแบบหนึ่งที่มีความนิยม ดังที่ รัตนะ บัวสนธ์ (2556: 8) กล่าวว่าในประเทศไทยนั้นถ้าหากหยิบรายงานการประเมิน แผนงาน หรือหลักสูตรการศึกษามาอ่าน 100 เล่ม ก็จะทำให้พบว่าการประเมิน CIPP ไม่ต่ำกว่า 90 เล่ม

รูปแบบการประเมิน CIPP ของ Stufflebeam ประกอบด้วย 1) การประเมินสภาพแวดล้อม (Context Evaluation: C) ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน เช่น

ปัญหาและความต้องการของโครงการ จากนั้นเป็น 2) การประเมินปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation: I) ที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยต่าง ๆ เช่น หลักสูตร เนื้อหา ผู้สอน ผู้เรียน วัสดุ อุปกรณ์ต่าง ๆ เป็นต้น ส่วน 3) การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation: P) โดยพิจารณาถึงกระบวนการเรียนการสอนที่จัดให้กับผู้เรียน การใช้สื่อ และเทคนิคการสอน และส่วนสุดท้ายคือ 4) การประเมินผลผลิต (Product Evaluation: P) เป็นการพิจารณาว่า ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นของหลักสูตรเพื่อประกอบการตัดสินใจในการปรับปรุงหรือยกเลิก (สมทรง สุภาพ, 2565: 5)

ด้วยเหตุผลที่ว่ารูปแบบการประเมิน CIPP Model เป็นรูปแบบการประเมินอย่างเป็นระบบ และมีองค์ประกอบที่สำคัญและมีความสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องทำให้ครอบคลุมมิติการประเมิน ช่วยประหยัดเวลาในการประเมินและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ เป็นแบบง่ายและสะดวก จึงเป็นการประเมินที่มีประโยชน์และคุ้มค่า ผู้วิจัยจึงเลือกประเมินหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ธนบุรี โดยใช้รูปแบบการประเมิน CIPP Model อันจะนำไปสู่คำตอบว่า หลักสูตรมีความเหมาะสมเพียงใด การดำเนินงานเป็นไปตามจุดมุ่งหมายหรือไม่ มีปัญหา อุปสรรคใด เพื่อจะได้สามารถตัดสินใจได้ว่าควรมีการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรในด้านใด เพื่อนำไปสู่หลักสูตรที่มีคุณภาพต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อประเมินหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ธนบุรี โดยใช้รูปแบบการประเมิน CIPP Model

3. วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน 5 คน คณะกรรมการสถานศึกษา 15 คน ครูผู้สอน 150 คน นักเรียน 3,125 คน ผู้ปกครอง 3,125 คน รวมจำนวน 6,410 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 810 คน ประกอบด้วย

กลุ่มที่ 1 ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 5 คน ใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling)

กลุ่มที่ 2 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ธนบุรี จำนวน 15 คน ใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling)

กลุ่มที่ 3 ครูผู้สอน จำนวน 108 คน ใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นอย่างเป็นสัดส่วน ตามตารางของเคร็ชชีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan) (มาเรียม นิลพันธุ์, 2558: 120)

กลุ่มที่ 4 นักเรียน จำนวน 341 คน ใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นอย่างเป็นสัดส่วน ตามตารางของเคร็ชชีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan) (มาเรียม นิลพันธุ์, 2558: 120)

กลุ่มที่ 5 ผู้ปกครอง จำนวน 341 คน ใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นอย่างเป็นสัดส่วน ตามตารางของเคร็ชชีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan) (มาเรียม นิลพันธุ์, 2558: 120)

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ประกอบด้วย 2 ประเภท คือ 1) แบบสอบถามจำนวน 5 ฉบับ และ 2) แบบสัมภาษณ์ผู้บริหารจำนวน 1 ฉบับโดยผู้วิจัยได้ศึกษาทฤษฎี แนวคิด หลักการ หนังสือ เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินหลักสูตร วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ศึกษาและสร้างแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน พิจารณาและตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) แล้วนำมาคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามทั้ง 5 ฉบับ อยู่ระหว่าง 0.67-1.00 และมีค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสัมภาษณ์ เท่ากับ 1.00 จากนั้นนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach, 1970) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้ง 5 ฉบับ อยู่ระหว่าง 0.77-0.95

3.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยกำหนดขั้นตอนการวิเคราะห์ ดังนี้

1. นำแบบสอบถามทั้ง 5 ฉบับ ตอนที่ 1 ที่เป็นการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการใช้หลักสูตรสถานศึกษาด้านบริบท (Context) ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ด้านกระบวนการ (Process) และด้านผลผลิต (Product) จากผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ มาตรวจและคำนวณหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เป็นรายชื่อและรายด้าน จำแนกตามกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามแล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยาย นำแบบสอบถามตอนที่ 2 ของแต่ละฉบับที่ได้จากแบบสอบถามปลายเปิดมาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และเสนอเป็นความเรียง

2. การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ผู้บริหาร โดยผู้วิจัยนำข้อมูลจากการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และนำเสนอเป็นความเรียง

3.4 ขั้นตอนดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างคือ ผู้บริหาร คณะกรรมการสถานศึกษา ครูผู้สอน นักเรียน และผู้ปกครองโดยใช้แบบสอบถาม และเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารโรงเรียนโดยใช้แบบสัมภาษณ์ นำข้อมูลเชิงปริมาณมาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ และข้อมูลเชิงคุณภาพนำมาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดย

1. วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามความคิดเห็นด้วยค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยนำค่าเฉลี่ยที่ได้ไปเทียบกับเกณฑ์การประเมิน (มาเรียม นิลพันธุ์, 2558: 196) เป็นระดับคะแนน ดังนี้

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 4.50 - 5.00 หมายถึง หลักสูตรมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 3.50 - 4.49 หมายถึง หลักสูตรมีความเหมาะสมในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 2.50 - 3.49 หมายถึง หลักสูตรมีความเหมาะสมในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.50 - 2.49 หมายถึง หลักสูตรมีความเหมาะสมในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.00 - 1.49 หมายถึง หลักสูตรมีความเหมาะสมในระดับน้อยที่สุด

2. วิเคราะห์ข้อคำถามปลายเปิดและผลที่ได้จากการสัมภาษณ์โดยนำมาวิเคราะห์เนื้อหา และนำเสนอผลการวิเคราะห์ในลักษณะความเรียง

4. สรุปผลการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง การประเมินหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ธนบุรี โดยใช้รูปแบบการประเมิน CIPP Model สรุปผลการวิจัยเป็น 2 ตอน ดังนี้

4.1 ตอนที่ 1 ผลการประเมินหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ธนบุรี โดยใช้รูปแบบการประเมิน CIPP Model

ตารางที่ 1 ผลการประเมินหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ธนบุรี โดยใช้รูปแบบการประเมิน CIPP Model โดยผู้ให้ข้อมูลในภาพรวม

ผู้ประเมิน	ด้านบริบท			ด้านปัจจัยนำเข้า			ด้านกระบวนการ			ด้านผลผลิต		
	($\bar{X}$)	(S.D.)	แปลผล	($\bar{X}$)	(S.D.)	แปลผล	($\bar{X}$)	(S.D.)	แปลผล	($\bar{X}$)	(S.D.)	แปลผล
ผู้บริหาร	4.02	0.35	มาก	4.54	0.56	มากที่สุด	4.50	0.66	มาก	4.28	0.53	มาก
คณะกรรมการสถานศึกษา	4.44	0.62	มาก	4.53	0.58	มากที่สุด	4.45	0.51	มาก	4.52	0.64	มากที่สุด
ครูผู้สอน	4.23	0.50	มาก	4.52	0.60	มากที่สุด	4.46	0.64	มาก	4.44	0.61	มาก
นักเรียน	4.18	0.53	มาก	4.54	0.53	มากที่สุด	4.18	0.54	มาก	4.02	0.35	มาก
ผู้ปกครอง	3.92	0.42	มาก	4.52	0.64	มากที่สุด	4.23	0.51	มาก	3.92	0.41	มาก
สรุปผล	4.16	0.49	มาก	4.53	0.58	มากที่สุด	4.36	0.57	มาก	4.24	0.51	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่าผลการประเมินพบว่าในภาพรวมหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ธนบุรี มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นราย

ด้านพบว่า ด้านปัจจัยนำเข้ามีค่า $\bar{X} = 4.53$, S.D.= 0.58 ซึ่งมีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนด้านกระบวนการมีค่า $\bar{X} = 4.36$, S.D.= 0.57, ด้านผลผลิตมีค่า $\bar{X} = 4.24$, S.D.= 0.51 และด้านบริบทมีค่า $\bar{X} = 4.16$, S.D.= 0.49 ตามลำดับ ซึ่งมีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านย่อย จะพบว่า

1. ผลการประเมินการใช้หลักสูตรสถานศึกษาในด้านบริบทมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก $\bar{X} = 4.16$ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านย่อย พบว่า ด้านวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา $\bar{X} = 4.46$ ด้านพันธกิจหลักของสถานศึกษา $\bar{X} = 4.12$ ด้านวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา $\bar{X} = 4.08$ และด้านโครงสร้างหลักสูตรของสถานศึกษา $\bar{X} = 3.98$ มีค่าความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 4 ด้าน

2. ผลการประเมินการใช้หลักสูตรสถานศึกษาในด้านปัจจัยนำเข้ามีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด $\bar{X} = 4.53$ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านย่อยพบว่า ด้านงบประมาณ $\bar{X} = 4.60$ ด้านบุคลากร $\bar{X} = 4.56$ และด้านอาคารสถานที่ $\bar{X} = 4.54$ มีค่าความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ในขณะที่ด้านด้านสื่อ วัสดุและอุปกรณ์ $\bar{X} = 4.40$ มีค่าความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

3. ผลการประเมินการใช้หลักสูตรสถานศึกษาในด้านกระบวนการมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก $\bar{X} = 4.36$ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านย่อยพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 2 ด้าน ระดับมาก 3 ด้าน ด้านที่อยู่ในระดับมากที่สุด คือ ด้านการออกแบบการจัดการเรียนรู้ $\bar{X} = 4.53$ และด้านการจัดการเรียนรู้ $\bar{X} = 4.50$ ด้านที่อยู่ในระดับมาก คือ ด้านการใช้สื่อในการจัดการเรียนรู้ $\bar{X} = 4.30$ ด้านการวัดและประเมินผล $\bar{X} = 4.27$ และด้านการบริหารจัดการหลักสูตร $\bar{X} = 4.20$

4. ผลการประเมินการใช้หลักสูตรสถานศึกษาในด้านผลผลิตมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก $\bar{X} = 4.24$ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านย่อย พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 3 ด้าน ดังนี้ ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน $\bar{X} = 4.27$ ด้านสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน $\bar{X} = 4.24$ และด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน $\bar{X} = 4.20$

4.2 ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากการประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ธนบุรี โดยใช้รูปแบบการประเมิน CIPP Model

1. ข้อเสนอแนะจากผู้บริหาร สรุปได้ว่า โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ธนบุรี เป็นสถานศึกษาที่มีความพร้อมทั้งด้านหลักสูตร การสอนได้รับความไว้วางใจจากผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้ามาเรียน เนื่องด้วยโรงเรียนมีหลักสูตรสถานศึกษาที่ทันสมัย สอดรับกับการเปลี่ยนแปลงของโลกปัจจุบัน ตลอดจนส่งเสริมความเป็นพหุปัญญาอย่างแท้จริง สิ่งที่ต้องพัฒนา คือ การเตรียมความพร้อมของบุคคลที่เกี่ยวข้องได้แก่ ครู ผู้บริหาร บุคลากรทางการศึกษา ให้กลายเป็นส่วนสำคัญในการจัดทำและนำหลักสูตรไปใช้เพื่อจัดการเรียนการ

สอนให้สอดคล้องกับความมุ่งหมายของหลักสูตรซึ่งรวมถึงการเลือกวิธีการสอน สื่อการเรียน การสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียน แนวการวัดประเมินผลอิงมาตรฐาน ตลอดจนการวิจัย ปฏิบัติการ เพื่อพัฒนาการสอนให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะจากคณะกรรมการสถานศึกษา สรุปได้ว่า การเปิดโอกาสให้ คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการประเมินหลักสูตร ให้ความเห็นชอบในการ ปรับปรุง พัฒนาหลักสูตรให้เป็นปัจจุบันเป็นสิ่งที่ทำให้หลักสูตรมีความน่าสนใจ ทันสมัยและ สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน สิ่งที่ควรส่งเสริมให้เกิดขึ้นคือ ในการดำเนินการพัฒนา หลักสูตรนั้น ควรมีการส่งเสริมการฝึกอบรมให้ความรู้ที่ถูกต้องให้คณะกรรมการสถานศึกษา เพื่อจะได้นำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาหลักสูตรใหม่ให้สอดคล้องกับความต้องการ ของชุมชนต่อไป

3. ข้อเสนอแนะจากครูผู้สอน สรุปได้ว่า หลักสูตรของโรงเรียนสวนกุหลาบ วิทยาลัย ธนบุรี มีความหลากหลาย ตรงตามความต้องการของชุมชน แต่การบริหารจัดการ หลักสูตรในภาพรวมยังขาดความต่อเนื่องและเชื่อมโยง และขาดการส่งเสริมสนับสนุนการทำ วิจัยเกี่ยวกับหลักสูตรของโรงเรียนและขาดการนำผลการวิจัยเกี่ยวกับหลักสูตรมาใช้ปรับปรุง พัฒนาหลักสูตร

4. ข้อเสนอแนะจากนักเรียนและผู้ปกครอง สรุปได้ว่า หลักสูตรโรงเรียนสวน กุหลาบวิทยาลัย ธนบุรี สามารถพัฒนาผู้เรียนให้คุณภาพ เรียนรู้อย่างต่อเนื่องและมี พัฒนาการการเรียนรู้ตรงตามเป้าหมาย หากมีการปรับลดเนื้อหาให้มีความยืดหยุ่น ไม่อัดแน่นจนเกินไป ตลอดจนเลือกจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นตัวชี้วัดที่นำไปประยุกต์ใช้ได้จริง ในระดับอุดมศึกษา หรือในชีวิตประจำวันจะยิ่งส่งผลดีต่อผู้เรียน

5. อภิปรายผลการวิจัย

การประเมินหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ธนบุรี โดยใช้ รูปแบบการประเมิน CIPP Model นั้นดำเนินการประเมินหลักสูตร 4 ด้าน ได้แก่ ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต จากความคิดเห็นของผู้บริหาร สถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษา ครูนักเรียน และผู้ปกครองนักเรียน ผลการประเมิน หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ธนบุรี ในภาพรวม พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และมีประเด็นที่นำมาอภิปราย ดังนี้

5.1 ด้านบริบท มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก มีสาเหตุมาจากการปรับปรุง และพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ธนบุรี ดำเนินการอย่างเป็น ระบบโดยเริ่มจากการศึกษา วิเคราะห์แผนพัฒนาการศึกษาชาติ พระราชบัญญัติการศึกษา หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และมาตรฐานการเรียนรู้และ ตัวชี้วัดฯ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) ข้อมูลนโยบายของเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร

เขต 1 นโยบายและจุดเน้นของโรงเรียน สภาพแวดล้อมภายนอกโรงเรียน และข้อมูลจากหลักสูตรเดิม สอดคล้องกับผลการวิจัยของ นารี อุไรรักษ์ และคณะ (2562: 71) พบว่า ผลการประเมินการใช้หลักสูตรสถานศึกษาในด้านบริบทมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด เพราะการกำหนดวิสัยทัศน์ของสถานศึกษาสะท้อนถึงอัตลักษณ์ และเอกลักษณ์ สามารถแสดงคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนในอนาคตที่เน้นการลงมือปฏิบัติจริง สอดคล้องกับการจัดการศึกษาของชาติ สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน และความต้องการของชุมชน เมื่อมีการกำหนดกรอบนโยบาย และแนวทางในการดำเนินงาน การปฏิบัติงานอย่างชัดเจนจะส่งผลให้สามารถนำไปปฏิบัติได้จริงและบรรลุเป้าหมายที่กำหนด เช่นเดียวกับผลการวิจัยของ อิทธิเดช น้อยไม้ (2564: 391) พบว่าผลการประเมินด้านบริบทของหลักสูตรมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะโรงเรียนได้ดำเนินการสร้างหลักสูตรโดยกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรให้สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ และเป็นไปตามข้อกำหนดของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน มีการกำหนดเนื้อหาสาระวิชาที่หลากหลายเหมาะสมกับวัยและระดับชั้นของผู้เรียน ตลอดจนได้ดำเนินการวางโครงสร้างของหลักสูตรให้มีสัดส่วนสอดคล้องเหมาะสมกับเวลา และสาระการเรียนรู้ตามข้อกำหนดของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

5.2 ด้านปัจจัยนำเข้า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ธนบุรีมีความพร้อมด้านงบประมาณ สามารถนำมาบริหารจัดการครอบคลุมภารกิจทุกด้าน ทั้งด้านการจัดการเรียนรู้ของครู การส่งเสริมผู้เรียนที่สามารถพัฒนาได้อย่างเต็มที่ และมีประสิทธิภาพ รวมทั้งด้านการพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพของหลักสูตรสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสมและเพียงพอ ตลอดจนครอบคลุมทุกด้านตามภารกิจของโรงเรียน ซึ่งส่งผลให้โรงเรียนมีจำนวนครูที่เพียงพอต่อจำนวนห้องเรียน ครูปฏิบัติหน้าที่สอนตรงตามวิชาเอก ตามความสามารถ ความเชี่ยวชาญ ส่งผลให้ครูมีความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ ประกอบกับการได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนจากผู้บริหารสถานศึกษาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง สอดคล้องกับ ปราโมทย์ ขวัญยืน (2555: 106) ที่กล่าวว่า หากสถานศึกษาได้รับจัดสรรงบประมาณที่เพียงพอต่อการพัฒนาโรงเรียน มีการบริหารงบประมาณที่คล่องตัวและมีประสิทธิภาพ จะส่งผลให้ครูผู้สอนของโรงเรียนก็มีความตั้งใจในการปฏิบัติหน้าที่ พยายามพัฒนาตนเองอยู่เสมอเพื่อเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ และมีความเชี่ยวชาญในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับ บุญเลี้ยง ทุมทอง (2557: 281) ที่กล่าวว่า หลักสูตรที่นำไปใช้จะบรรลุเป้าหมายได้นั้นจะต้องมีการเตรียมบุคลากร วัสดุอุปกรณ์ สภาพแวดล้อมในการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ

5.3 ด้านกระบวนการ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากโรงเรียนมีการดำเนินการที่เป็นระบบเกี่ยวกับการจัดอบรมให้ความรู้ครูเรื่องการออกแบบการจัดการเรียนรู้ และการจัดการเรียนรู้ตามวิถีกระบวนการ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด Active Learning

เพื่อนำมาจัดทำคำอธิบายรายวิชา การจัดทำหน่วยการเรียนรู้ และแผนการจัดการเรียนรู้ ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีโอกาสพัฒนาศักยภาพตามทฤษฎีพุทธิปัญญา โดยยึดหลักสูตรแกนกลางเป็นหลัก ตลอดจนมีการเตรียมความพร้อมของหลักสูตร ด้านบุคลากร สื่อ อุปกรณ์ อาคารสถานที่ มีการเตรียมความพร้อมและมีความเพียงพอต่อความต้องการของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ โชมพัสเตอร์ ลินสา (2557: 105-106) พบว่า การประเมินหลักสูตรด้านกระบวนการมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากสถานศึกษาจัดสิ่งอำนวยความสะดวกให้ครู ทั้งในด้านสื่อและเครื่องมือต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ชุมชนมีส่วนร่วมในการสนับสนุนการจัดการศึกษาของโรงเรียน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ นารี อุไรรักษ์ และคณะ (2562: 74) และอิทธิเดช น้อยไม้ (2564: 392) พบว่า ผลการประเมินการใช้หลักสูตรสถานศึกษาในด้านกระบวนการ อยู่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากสถานศึกษามีการบริหารจัดการหลักสูตร มีการออกแบบการจัดการเรียนรู้ มีการจัดการเรียนรู้ มีการใช้สื่อในการจัดการเรียนรู้ และมีการวัดและประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ อันจะนำไปสู่การเตรียมการเพื่อวางแผนจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ล่วงหน้า จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษามีการใช้รูปแบบและวิธีการเรียนรู้ที่หลากหลายโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมและพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม รวมทั้งค่านิยมที่พึงประสงค์ ตลอดจนส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักวิธีการแสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ร่วมกับผู้อื่นในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนไปสู่มาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนด

5.4 ด้านผลผลิต มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากจากโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ธนบุรี มีการประเมินผลการใช้หลักสูตร เพื่อนำมาพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและชุมชน ตลอดจนคณะผู้บริหารมีการกำกับติดตามการใช้หลักสูตรอย่างเป็นระบบ ครูผู้สอนนำหลักสูตรไปประยุกต์ใช้ในห้องเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังจะเห็นได้จากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในกลุ่มสาระฯ ต่าง ๆ เน้นการปฏิบัติ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วม “ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมนำเสนอ” จึงส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการตื่นตัวในการเรียนรู้ เกิดความสนุก ไม่เครียด ส่งผลคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน และด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นไปตามค่าเป้าหมายของสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ นารี อุไรรักษ์ และคณะ (2562: 60) พบว่า ผลการประเมินการใช้หลักสูตรสถานศึกษาในด้านผลผลิตโดยภาพรวมพบว่ามีเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และด้านสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกับ เบญจมาศ ต่อมจันทร์ และคณะ (2561: 67) ที่ระบุว่า การประเมินหลักสูตรด้านผลผลิตมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากขึ้นไป เนื่องจากการจัดกิจกรรมการ

เรียนรู้ส่วนใหญ่เน้นการลงมือปฏิบัติมากกว่าการท่องจำ บุรณาการเชื่อมโยงความรู้กับรายวิชาอื่น ๆ ได้ และยังส่งเสริมให้ผู้เรียนนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน

6. ข้อเสนอแนะ

6.1 ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. ด้านบริบท โครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษามีความสอดคล้องและเชื่อมโยงกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ และวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา แต่ขาดความชัดเจน และความเป็นระบบในการจัดทำโครงสร้างหลักสูตรของสถานศึกษา ดังนั้นงานบริหารหลักสูตรสถานศึกษาควรจัดทำโครงสร้างหลักสูตรให้เป็นระบบมากยิ่งขึ้น

2. ด้านปัจจัยนำเข้า ควรจัดหาสื่อ อุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอนที่หลากหลายทันสมัย และครอบคลุมทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้

3. ด้านกระบวนการ ควรดำเนินการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรอย่างเป็นระบบ และจัดอบรมเรื่องการพัฒนา และประเมินหลักสูตรให้กับครู และบุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

4. ด้านผลผลิต ควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้นำความรู้ที่ได้รับภายในห้องเรียนไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์จริง ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถตัดสินใจและแก้ปัญหาด้วยตนเองได้อย่างเหมาะสม

6.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการประเมินหลักสูตรสถานศึกษาโดยจำแนกตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับต่ำกว่าค่าเป้าหมายของสถานศึกษา

2. ควรมีการประเมินหลักสูตรสถานศึกษาโดยใช้รูปแบบการประเมินอื่น ๆ เช่น การประเมินตามรูปแบบ CIPPIEST Model การประเมินตามแนวคิดของอัลคิน (Alkin) การประเมินตามแนวคิด Balanced Scorecard (BSC) เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- โชมพัสเตอร์ สีนสา. (2557). การประเมินหลักสูตรสถานศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตดินแดง. **วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การวิจัยการศึกษา)**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- นารี อุไรรักษ์ และคณะ. (2562). การประเมินการใช้หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์. **วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์**, 11(1), 61-82.

- เบญจมาศ ต่อมจันทร์ และคณะ. (2561). การประเมินหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี โรงเรียนบ้านห้วยบ่อซืน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1. *วารสารวิจัยและประเมินผลอุบลราชธานี*, 7(2), 59-68.
- บุญเลี้ยง ทุมทอง. (2557). *เอกสารประกอบการสอนวิชา การพัฒนาหลักสูตร*. สุรินทร์: กลุ่มวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.
- ปราโมทย์ ขวัญยืน. (2555). การประเมินหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนบ้านฉนวน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2. *การศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต*. มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- มาเรียม นิลพันธุ์. (2558). *วิธีวิจัยทางการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 9. นครปฐม: ศูนย์วิจัยและพัฒนาทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- มาเรียม นิลพันธุ์, ไชยยศ ไพวิทยศิริธรรม, ศิริวรรณ วณิชวัฒนวรชัย และอุบลวรรณ ส่งเสริม. (2558). การประเมินผลการใช้ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในโรงเรียนต้นแบบการใช้หลักสูตร. *วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย*, 7(1), 26-41.
- รัตน์ บัวสนธิ์. (2556). รูปแบบการประเมิน CIPP และ CIPPIEST มโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อนและถูกต้องในการใช้ CIPP and CIPPIEST Evaluation Models: Mistaken and Precise Concepts of Applications. *วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย*, 5(2), 7-24.
- วัฒนาพร ระงับทุกข์. (2545). *เทคนิคและกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ*. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟิก.
- สมทรง สุภาพ. (2565). รูปแบบเพื่อประเมินหลักสูตรในศตวรรษที่ 21 ซึ่งพัฒนาจากรูปแบบการประเมิน CIPP Model. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา*, 33(1), 1-14.
- สิทธิพร อัจฉินทร์. (2561). *การพัฒนาหลักสูตร = Curriculum development*. ขอนแก่น: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สุรวีร์ เพียรเพชรเลิศ. (2561). *แนวคิดและแนวทาง: การประเมินหลักสูตร*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อิทธิเดช น้อยไม้. (2564). การประเมินหลักสูตรโรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” มหาวิทยาลัยบูรพา โปรแกรมอังกฤษ – คณิตศาสตร์. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร*, 23(3), 382-394.
- Beauchamp, G. A. (1981). *Curriculum theory*. Itasca Illinois: O.F. Peacock.
- Cronbach, L. J. (1970). *Essential of psychological testing*. (3rd ed.). New York: Harper and Row.

Kwuanyuen, P. (2012). Curriculum Evaluation in Banchanuan School, under the Office of Chaipapume Primary Educational Service Area 2. **An Independent Study Report for Master of Education in Educational Administration, Faculty of Education.** KhonKaen University.